ה"נ לאו דוקא אמר רב אסי אם כן למה לי למיתני תרתי אלא לעולם דמעילה דוקא והא (א) קמ"ל דפסול עושה שיריים א] אע"ג דקיבל פסול וזרק וקיבל כשר וזרק לאו כלום היא מאי טעמא דשיריים נינהו ב] והא בעא מיניה ר"ל מר' יוחנן *פסול מהו שיעשה שיריים וא"ל *אין לך דבר שיעשה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו הואיל ומרצין לפיגולן מאי לאו בר מפסול לא אפילו פסול והא אין לך קתני ה"ק אין לך דבר שאינו מרצה בציבור ועושה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו אבל *טמא דאיתיה בציבור משוי שיריים שאר פסולין דלא איתנהו בציבור לא משוין שיריים ת"ש הפיגול לעולם מועלין בו לאו דלא זרק ושמע מינה היתר זריקה שנינו לא ג] זרקה ומאי לעולם הא קא משמע לן כדרב גידל *דאמר רב גידל אמר רב זריקת פיגול אינו מוציא מידי מעילה ואינו מביא לידי מעילה

תא

אמר רב אסי למה לי למיתני תרתי. כלומר בשני מקומות הכא במעילה והתם בפרק דם חטאת יג] (זבחים דף נג.) דלא מיתא ליה *למר דבשני מקומות יהיה שונה יד] כפולות אלא לעולם דמעילה דוקא ומכל מקום לא הפסוק דהיתר זריקה שנינו דדילמא לעולם אימא לך דהיתר אכילה ועיקר מתני' בדקבלוהו וזרקוהו פסולין וכי תימא ל"ל טו] עד דאיכא תרתי למה צריך שיזרקו פסולין הא קמ"ל דפסול עשה שיריים כלומר דוקא משום דקיבלו פסולין וזרקו פסולין טז] דמשמע ליכא לא היתר אכילה ולא היתר זריקה דכי נמי יחזור הכשר יז] מדם שבצואר ויקבל ויזרוק לאו כלום הוא כיון שזרק פסול אבל אי לאו דזרקו פסולין אלא בספק הדם יח] האמרת בזבחים (דף לג.) אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל והכא דם חטאת נקט תרוייהו קבלו וזרקו אבל הכא דהכא דכיון דליכא תרתי משניות שיש בהן יט] כפולות בהגם אין להקפיד א"נ מצי למימר התם כי הכא דקמ"ל דפסול עשה שיריים ואף על גב דמהכא שמעינן מכל מקום אין להקפיד במשנה אחרת אם שונה בה דבר שאינו צריך אבל מעיקרא הוה קשה כ] ליה משום דהוה בשתי משניות כפולות בהגם והשתא ניחא דבמסקנא לא אפשיט לן מידי מן הבעיא ולהכי מייתי ת"ש מכל הני דבסמוך: פסול מהו שיעשה שיריים. פירוש כא] שזרק מהו שיעשה כל מה שנשאר בצואר שיריים: ה"נ מאי לאו אפילו פסול. פירוש אפילו פסול בכלל אין לך דבר שעושה שיריים ומשני לא לבר מפסול חוץ מאותו פסול כב] דקי"ל ביה דהוי טמא כמו שמפרש בסמוך כג] ויש"נ איפכא לאו בר מפסול והא הוא ובר קאי אחוץ לזמנו וחוץ למקומו ומשני לא כד] [אפילו] פסול (ט') [כלומר] פסול הוא כמו חוץ לזמנו וחוץ למקומו והא אין לך קתני כלומר דמשמע בהאי דפום פסול אינו עושה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו דוקא ה"ק אין לך כה] שאינו [מרצה] בצבור ועושה שיריים ט' כלומר כל פסול שאינו מרצה בצבור אינו עושה שיריים אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו הוא טמא דאותיה בצבור משוי שיריים שהרי זריקה תשובה קלה אחרי שיש לו היתר בציבור שאר פסולין דליתנהו בצבור לא משוו שיריים לפי שאין זריקה תשובה והרי הוא כאילו לא זרקו כלל הולך פסול דלאמר עושה שיריים מיירי בטמא: **תא** שמע הפיגול לעולם מועלין בו לאו דלא זרק. ולעולם דקתני ר"ל בין פיגל בשחיטה בין פיגל בקבלה ואפילו פיגל בקבלה דה"ל היתר שחיטה קתני דמועלין וטעמא דפיגל הא לא פיגל אף על גב דלא זרק אין מועלין וה"מ היתר זריקה שנינו לא דזרק ולהכי נקט פיגל דאי לאו דפיגל אין מועלין דהיתר אכילה ט] שנינו: **ומאי** לעולם הא קמ"ל כדרב גידל. תימה מאי פריך מאי לעולם אדרבה ניחא טפי כיון דמיירי בזרק והדרבה למאי דסלקא דעתך דמיירי בלא זרק הוה קשה טפי מאי לעולם כיון דליתא לדרב גידל דהא לעיל מייתי סייעתא לרב גידל מדנקט לעולם דמיירי ע"כ בזרק דאי בלא זרק מאי למימרא ומפרש הכא מקולי כו] דלאמר הכי כי ס"ד נמי דהיתר זריקה שנינו כז] ליתא לדרב גידל והכי פירושו מאי לאו דלא זרק כח] מדנקט לעולם משמע דמיירי בין קודם זריקה בין לאחר זריקה ואשמעינן תרתי דכי זרק ל] מועלין אלמא ש"מ כדרב גידל דלא אתיא לא] זריקה ומפקע מידי מעילה וכי לא זרק אשמעינן דהיתר זריקה שנינו דמשמע דוקא פיגל מועלין בו הא לא פיגל אין מועלין בו לא דזריק ומאי לעולם דהא כיון דמיירי בזריקה א"כ ליכא רבותא בדיוקא דהא פשיטא דהיתר אכילה לב] מפקע מידי מעילה ומשני הא קמשמע לן כדרב גידל כלומר לג] דלא אתיא זריקת פיגול ומפקע מידי מעילה:

כולך

ה"נ. גבי מעילה הא דקתני שקבלו פסולין לאו דוקא הכי דנינהו הא קבלו כשרים וזרקו פסולין אין מועלין בה דאפילו קיבלו כשרים וזרקו פסולין מועלין דהיתר אכילה שנינו *דבעינן ד] גבי זריקה וליכא ולאו קיימא לך מאמר דלאו דוקא אמאי תני לה תרין אע"ג דהני פסולי דהתם חוץ לזמנו וחוץ למקומו תנא נמי שקבלו פסולין וזרקו ולעולם לאו דוקא ה] וליכא למידק מינה כדדייקת ברישא הא קבלוהו כשרין אע"ג דזרקוהו פסולין אין מועלין בו: אמר רב אסי אם כן. דקאמר דלאו דוקא ל"ל למיהדר בתרי דוכתי מתני' דלאו דוקא: אלא לעולם דמעילה דוקא. ודייקין מינה דהיתר זריקה שנינו כדאמרן *הכא פסולים דתני גבי חטאת פסולה לאו דוקא אלא כדאמרן דהוא הדין נמי כי קבלו וזרקו כשרים אלא להכי קתני שקבלו פסולין וזרקו פסולין דהא קמ"ל דפסול עשה שיריים שאם נתקבל הדם בשני כוסות אע"ג דקבל פסול בתחלה וזרק וחזר וקבל כשר וזרק עשה הפסול לכל הדם שנשתייר אחר זריקתו שיריים דהא דקבל כשר וזרק לאו כלום הוא אלא דינו כשירי הדם שאם רוצה מדמה על הנגד בין זריקה הכשר לזריקה דפסול אינו טעון כיבוס א"נ שאותו הדם דינו לישפך לאמה כדין שיריים דאי אמרינן אינו עשה שיריים טעונין יסוד: ה"נ (ב) הא קמ"ל. כלומר ו] *הא בחטאת פסולה הא קמ"ל וכו' והא דתנן במסכת זבחים (דף לג.) וטלן שקבלו את ז] דמו חוץ לזמנו או חוץ למקומו אם יש עדיין דם הנפש בצואר יחזור הכשר ויקבל דמשמע אינו עושה שיריים הייט כשחשב פסול בקבלה חוץ לזמנו או חוץ למקומו דמחשבת ח] פסול אינו עשה שיריים לפסול אבל אם חישב כשר בקבלה חוץ לזמנו אע"פ שיש עוד בצואר דם הנפש לא יחזור הכשר ויקבל דמחשבה *דכשר ט] עושה שיריים (ג): והיכי אמרת דהא קמ"ל דפסול עשה שיריים והא בעא ר"ל מרבי יוחנן בפרק כל הפסולין (זבחים דף לד:) פסול מה' וא"ל אין לך כו' אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו שאם זרק מקצת הדם ע"מ לאכול חוץ לזמנו וחוץ למקומו והשאר זרק שלא במחשבת פיגול לאו כלום הוא אלא כל הדם שנשתייר נעשה שיריים ופסול: ומאי שנא חוץ לזמנו וחוץ למקומו דעשה שיריים ליפסל הואיל ומרצה לפיגולן. הואיל וזריקת הדם תשובה היא כל כך דמרצה בפיגול דקובעת בפיגול דלעולם לא הוקבע פיגול בכרת עד שעת זריקה: מאי לאו. האי הוא דעשה שיריים לאפוקי פסול שקיבל ולא חישב אבל דאינו עושה שיריים: לא אפילו פסול והא אין לך קתני. דמשמע האי בלבד ולא פסול: ה"ק אין לך (ד) י] שאינו מרצה בצבור. כגון פיגול ונותר ויוצא שעשה שיריים לפסול אלא חוץ לזמנו או חוץ למקומו דאע"ג דחוץ למקומו אינו מרצה בצבור עשה שיריים הואיל ומרצה לפיגולו: אבל טמא. דהייט פסול דמרצה נמי בצבור דטומאה דחויה היא בצבור משוי השיריים יא]: פסולין. שאר פסולין כגון בעלי מומים לא משוו שיריים והא דקאמר הא קמ"ל דפסול עשה שיריים הייט טמא והאי דדייקינן לאפוקי פסול דלא משוי שיריים הייט שאר פסולין: הפיגול. שחישב בשחיטה לעולם מועלין בו ובקדשי קדשים מיירי ומה"ה מועלין דאף על גב דנתקבל הדם כראוי לא אמרינן כל העומד ליזרק כזרוק דמי (מנחות דף קב:) משום דקבלה דפיגול לא חשיבא קבלה ולא הויא כזריקה לאפוקי מידי מעילה וטעמא דהאי קבלת דם יב] פסול דפיגול להכי לא מפקע ממעילה הא קבלת דם דכשר דלאו דפיגול מוציאה ממעילה דלאמר כזרוק דמי וש"מ היתר זריקה שנינו: לא בזרק. מיירי וטעמא דפיגול הוא דזריקה דידיה לא הויא כלום לאפוקי ממעילה הא זריקה כשירה מפקא מידי מעילה אלמא היתר אכילה שנינו כרבי יוחנן: ומאי לעולם. בניחותא קא בעי לה וה"נ מצי למיבעי נמי כי מוקים לה בדלא זרק אלא דנטר ליה עד דסיים למילתיה והדר בעי מיניה: ומשני לא אתא לאשמעינן אלא דהלכתא כרב גידל דלאמר זריקה דפיגול אינה מוציאה מידי מעילה:

כולך

לומר הלכך להקפיד בשני מקומות כו' נ"ק

בב א ב מיי' פ"ו מהל' פסה"מ הלכה כה ופ"ג מהל' מעילה הל' ג:

לעיל נג: [מנחות מב:]

נ"ק

נ"ק

שני' ... נ"ק

דבעינן זריקה בהכי וליכא כו' נ"ק

זבחים לד.

והכי פסולים דתני גבי חטאת לאו דוקא כו' נ"ק

הא דתני גבי חטאת פסולה נ"ק

גי' נ"ק דכשר עשה שיריים וצריך והיכי כו'

הגהות הב"ח

(א) גמ' והא הא קמ"ל דפסול: (ב) רש"י ד"ה כ"ע והא הא קמ"ל וכו' הייט כשחשב כ"ל אבל כאן איירי שקיבל בפסול סתם כשחיטה וקל: (ג) בא"ד שיריים וצריך והיכי אמרת כצ"ל והד"א: (ד) ד"ה ה"ק אין לך דבר שאינו:

רבינו גרשום

חוץ לזמנו וחוץ למקומו תנא נמי דשקיבלו וזרקו פסולין ולעולם לאו דוקא: והכא נמי לאו דוקא. וליכא למידק מינייהו מידי: א"כ. כדקאמרת דלאו דוקא למה לי למיתנא בתרין דוכתי מילתא דלאו דוקא: אלא אימא לך לעולם דמעילה דוקא. ולאו להתיא דוקיא להיתר זריקה אלא לאשמועינן דפסול עושה שירים ליפסל ואע"ג דקיבלו הדם בב' כוסות וקבל פסול וזרק תחילה והדר קבל כשר וזרק ההוא קבלה וזריקה דכשר לאו כלום היא: מ"ט דהאי קבלת דכשר פסול הוי ופסולה והא תנן במסכת זבחים וטלן שקבלו את דמן חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל ההוא דחישבו פסול בקבלה חוץ לזמנו או חוץ למקומו דמחשבת פיגול דפסול אין עושה שירים ליפסל. אבל כשחישב כשר בקבלה חוץ לזמנו וחוץ למקומו אע"פ שיש עוד בצואר דם הנפש לא יחזור הכשר ויקבל דמחשבה דכשר עושה שירים. והיכי אמרת דקמ"ל דפסול עושה שירים והא בעא מיניה בזבחים בפרק כל הפסולין ואמר ליה אין לך דבר שעושה שירים ליפסל אלא כשר שחישב בקבלה חוץ לזמנו וחוץ למקומו אע"ג דקיבל אחר שוב שלא במחשבה וזרק ולא כלום היא אלא עושה שירים ליפסל: וש"ס דחוץ לזמנו וחוץ למקומו עושה שירים ליפסל. הואיל ומרצין לפיגולין דצריכי עדיין זריקה לאקבועינהו בחיוב פיגול עושה שירים כמותן: מאי לאו הני עושין שירים. לאפוקי פסול שקיבל שלא במחשבה דאין עושה שירים: לא אפילו פסול. הא אין לך דבר קתני דמשמע הני בלבד לא הכי קאמר אין לך דבר שאין מרצה בצבור כגון פיגול ונותר ויוצא ועושה שירים ליפסל כמותן אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו הואיל ומרצין לפיגולין: אבל טמא דהיינו נמי פסול דאיתיה לצבור דטומאה מרצה היא בצבור משוי שירים פסולין: שאר פסולין כגון בעלי מומין: הפיגול. כשחישב בשחיטה לעולם מועלין בו לאו דלא זרק מיירי משום הכי מועלין בו אע"ג דכבר קבל דמו בכוס [לא] אמרינן כל העומד ליזרק כזרוק דמי משום דקבלה דפיגול לא חשיבה כזריקה לאפוקי ממעילה הא קבלת דם דלאו דפיגול מוציאה ממעילה דאמרינן כזרוק דמי וש"מ היתר זריקה שנינו: לא בזרוק מיירי. וטעמא דפיגול הוא דזריקה דידיה לא חשיבי לאפוקי ממעילה הא זריקה כשרה מפקא מידי מעילה אלמא דהיתר אכילה שנינו ודייקא כמתניתין כר' יוחנן והואיל ומוקמת לה בזורק ולא בדלא זרק: מאי לעולם. דקאמר לא אתא לאשמועינן אלא כהלכה כדרב דאמי

שיטה מקובצת

א] שיריים ואע"ג דקיבל: ב] נינהו עי' תוס' זבחים (דף לד ע"ב): ג] לא דזרק ומאי אורח ה' נמחק: ד] דבעינן זריקה וליכא תיבת גבי ל"ש: ה] דוקא. פי' דלא תידוק מינה לאו היתר זריקה ולאו היתר אכילה וקבלה וזריקה תרוייהו בפסולין: ו] כלומר בתוספות תיבת הא נמחק: ז] את הדם חוץ: ח] דמחשבת פיגול דפסול אינו: ט] עושה שיריים תיבת פוסלת נמחק. י] לך דבר שאינו יא] משוי השיריים פסולין הס"ד ומה"ד שאר: יב] דפסול דפיגול: יג] חטאת ואי אמרת בשלמא בחד דוקא ואידך לאו דוקא מצי למימר אידי דנקט חד דוקא קתני אידך דלאו דוקא אלא אי אמרת תרוייהו לאו דוקא למה לי למתני תרתי דלא: יד] שונה לשון בתנא אלא. תיבת כפולות נמחק: טו] ל"ל כלומר עד: טז] פסולין דהשתא ליכא. תיבת דמשמע נמחק: יז] הכשר ויקבל מדם ויזרוק. תיבות שבצואר ויקבל נמחק: יח] הדם לאחר קבלת פסולים אמרינן בזבחים: יט] בהן כפילות לשון בתנם: כ] קשה נ"א לן משום דבשתי מקומות נהיה שונה בהם דבר שאינו צריך: כא] פי' פסול שזרק מהו שיעשה כל הדם שנשאר: כב] פסול דאיירי ביה. תיבת דקי"ל נמחק: כג] בסמוך שאותו ודאי עושה שיריים ויש"נ איפכא מאי לאו: כד] לא אפילו פסול כלומר אפילו תיבת כו' נמחק: כה] לך דבר שאינו מרצה בצבור: כו] אכילה איכא והיתר אכילה שנינו: כז] מקשי דהכא כי תיבות דאמר הכי נמחק: כח] שנינו ס"ם איתא: כט] זרק נמי מדנקט: ל] זרק אשמעינן דמועלין כרבי גידל תיבות אלמא ש"מ נמחק: לא] זריקת פיגול ומפקא: לב] אכילה מפקא מידי. אית ע' נמחק: לג] כלומר כולה רבותא לכרב גידל לומר דלא אתיא זריקת פיגול ומפקא מידי אית ע' נמחק: